

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Luonto- ja ilmasto- ja ilmastoviisas kunnan metsäohjelma

Maria Sirviö, ympäristö- ja ilmastoasiantuntija,
Uudenmaan liitto

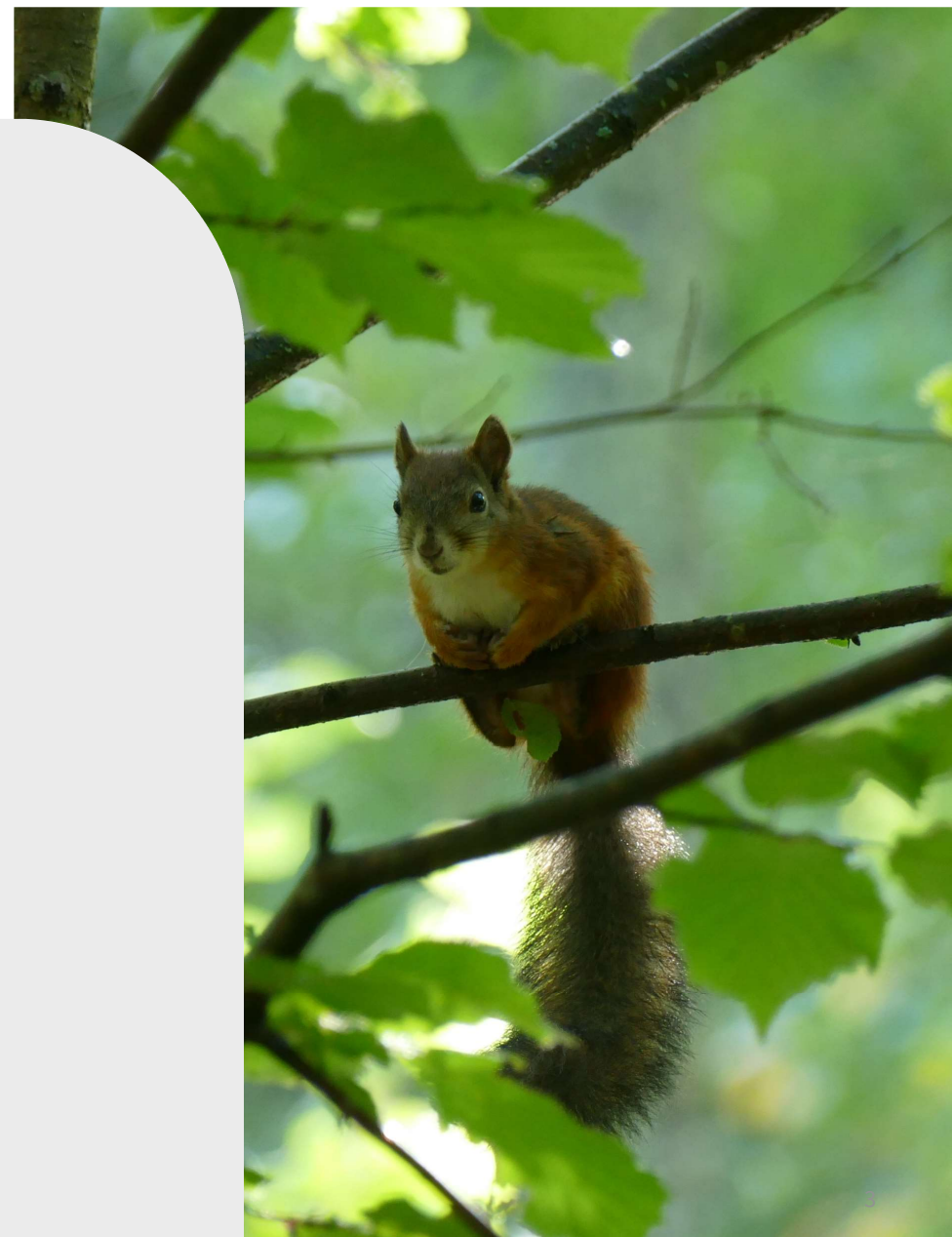
Metsät osana kuntien luonto- ja ilmastotyötä

- Kuntametsien suunnitellulla käytöllä voidaan edistää luonnon monimuotoisuutta, hiilensidontaa ja muuttuvaan ilmastoon sopeutumista
- Kuntametsillä kokoansa suurempi merkitys – sijaitsevat usein asutuskeskusten lähistöllä ja voivat antaa hyvää esimerkkiä

Metsäohjelma kunnan metsienkäytön ohjenuorana

- Metsäohjelmaan kiteytetään tahtotila siitä miten kuntametsiä halutaan käyttää
  - Ei yhtä oikeaa mallia, mutta esimerkkejä löytyy
  - Antaa selkeästi vastaukset siihen mitä kuntametsien käytöllä tavoitellaan pitkällä aikavälillä – pystytään kehittämään metsäomaisuutta toivottuun suuntaan
  - Linjaukset jalkautuvat käytännön tasolle metsäsuunnitelman kautta
- Kunnan resursseista ja osaamisesta riippuen kunta voi laatia itse tai käyttää konsulttia

Kuntien tavoitteet metsien käytölle

- Miten luonnon monimuotoisuus ja ilmasto ovat huomioitu kunnan strategioissa? Saadaanko olemassa olevista kirjauksista selkänöjää metsäohjelmalle?
- Monissa kunnissa huomattu mahdollisuus luoda kuntabrändiä metsien käytön painopisteitä muuttamalla
- Yleisimmät kuntametsien käytön tavoitteet
  - Virkistys ja metsien terveysvaikutukset
  - Puuntuotanto (tuottotavoitteet)
  - Luonnonsuojelu
  - Enenevässä määrin myös tavoitteita hiilensidonnalle ja ilmastonmuutokseen sopeutumiselle
  - Useiden tavoitteiden yhteensovittaminen
- Painotukseen vaikuttaa tahdon lisäksi kunnan taloustilanne – voivatko metsät olla kuluerä tai tavoitellaanko tuloja

Metsäohjelman laadinnan vaiheita

- Lähtötilanteen kartoitus
- Sovitaan kuka tai ketkä asiaa edistävät ja millä mandaatilla (kunnan hallintosääntö)
- Tietopohjan kokoaminen
  - Esim. mahdolliset maastokäynnit ja kyselyt sidosryhmille
- Metsäohjelman linjausten työstö
  - Keskustelut kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa
- Metsäohjelman koonti
  - Varsinainen kirjoitustyö
- Ohjelman hyväksyntä ja toimeenpano

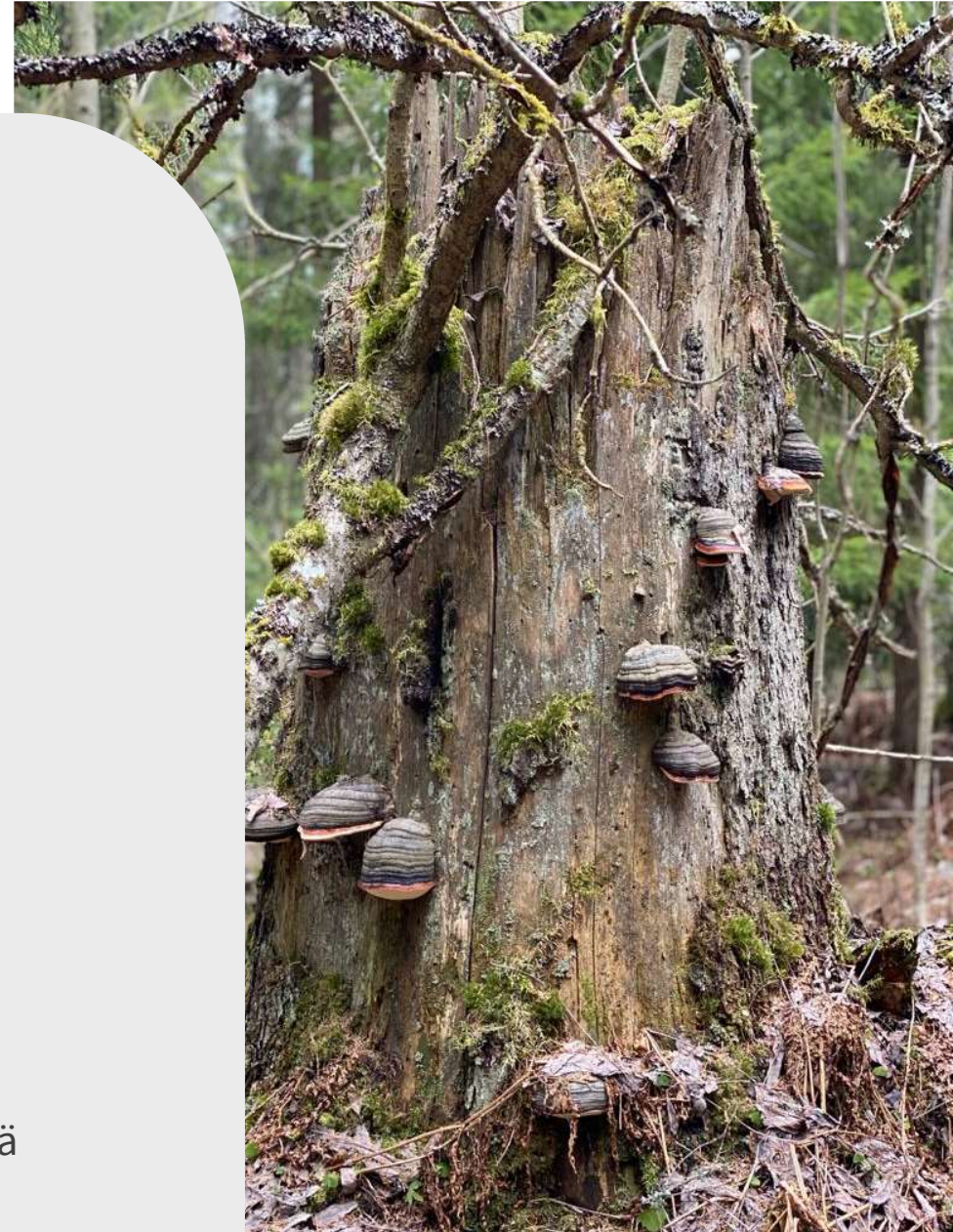
Hoitoluokat ja painopisteet

- Yksinkertaisimmillaan metsäohjelma voi olla hoitoluokittain (esim. RAMS) eritellyt metsien käytön painopisteet, esim:
  - Lähimetsä – asukkaiden osallistaminen
  - Virkistysmetsä – metsäisyyden tuntu
  - Suojametsä - kerroksellisuus
  - Talousmetsä – puuston kasvukunnosta huolehtiminen
  - Arvometsä – kohteen arvon mukainen hoito
  - Suojelualue – luontoarvojen vaaliminen
  - Maankäytön muutosalue – ennakoimaan tulevaa

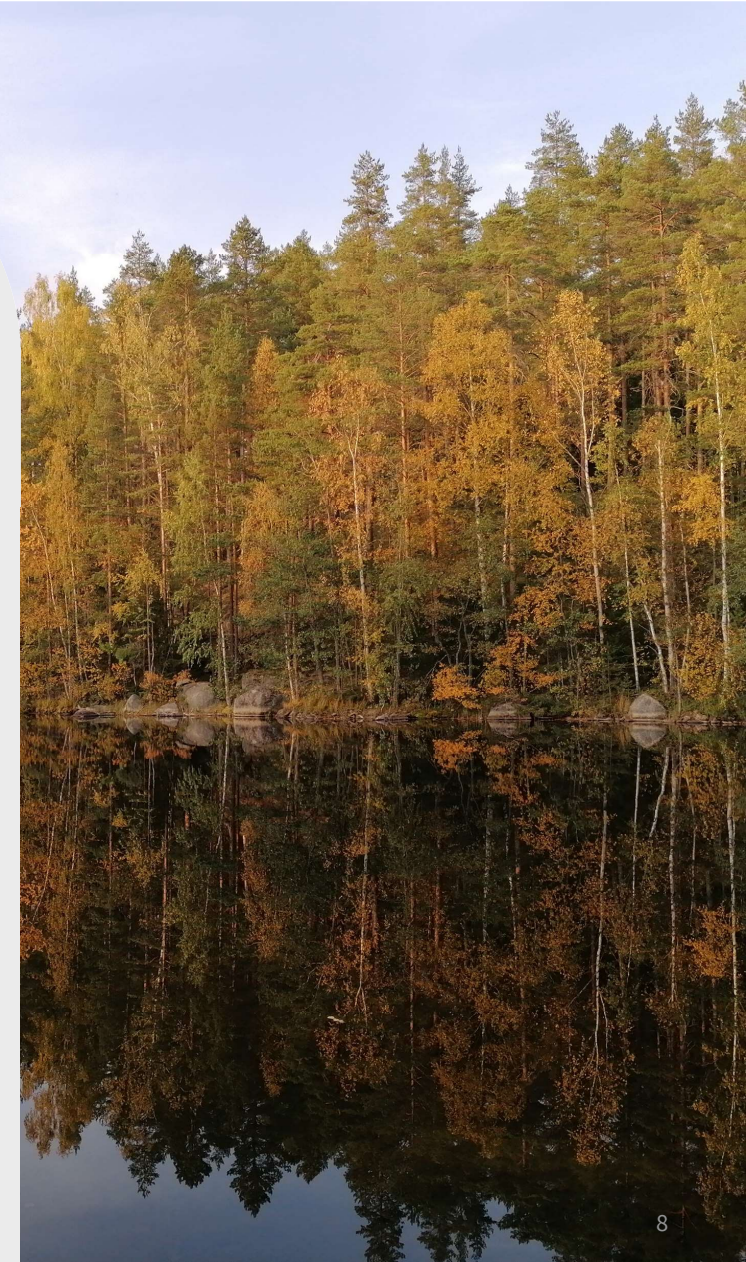
Luonnon monimuotoisuus metsäohjelmassa

- Suojelualueiden määrän tavoitteet
  - Onko tunnistettuja luontoarvokohteita, jotka voitaisiin suojella?
  - Halutaanko asettaa suojelutavoite hehtaareina tai prosentteina metsäomaisuudesta?
- Kunnianhimon tason määrittäminen muissa metsissä kuin suojelualueilla
  - Riittääkö sertifikaatin kriteerien täyttyminen, noudatetaanko hyvän metsänhoidon suosituksia, tavoitellaanko enemmän?
  - Talous- ja virkistysmetsien käytön tavoitteiksi voi päätavoitteiden lisäksi kirjata ekologista monimuotoisuuden edistämisen esim. rakennepiirteitä monipuolistamalla
  - Mittareiden valinta esim. lahoppuun ja sekametsien määrä

Ilmastonmuutoksen huomioiminen metsäohjelmassa

- Hiilensidonnalle voidaan asettaa tavoitteita metsäohjelmaan, esim.
  - Linjaus, että hakkuut ovat pienemmät kuin kasvu tietyllä aikavälillä
  - Hiilivarastojen kasvattaminen kiertoaikoja pidentämällä (edistää myös luonnon monimuotoisuutta)
- Muuttuvaan ilmastoon sopeutumisen huomioiminen metsäohjelmassa, esim.
  - Metsien terveydestä huolehtiminen
  - Sekametsien lisääminen ja rakennepiirteiden monipuolistaminen
- Seurannan mittarit esim. puuston tilavuus ja lehtipuiden osuus

Virkistyskäytön huomioiminen metsäohjelmassa

- Virkistysarvojen turvaamiseksi ja lisäämiseksi metsäohjelmassa voidaan esim.
  - Asettaa hehtaarimääräisiä tavoitteita virkistysalueille
  - Kirjata millaisilla metsän rakennepiirteillä lisätään virkistysarvoja, kuten peitteisyyden säilyttämisellä, puuston monilajisuudella tai maiseman monipuolisuudella
- Metsäohjelmassa voidaan myös miettiä, miten tavoitteita yhteensovitetaan
  - Voidaanko esim. virkistysarvoja ja luontoarvoja lisätä samoilla kohteilla?
    - Monimuotoisten metsien elvyttävä vaikutus tunnistettu tutkimuksissa

Osallistaminen metsäohjelman laadinnassa

- Osallistamisella parannetaan päätösten hyväksyttävyyttä
- Tärkeää tunnistaa ketkä kaikki olisi hyvä saada mukaan ja miten heidät tavoittaa helpoiten, mikä heidän roolinsa on
- Osallistamisen keinoissa paljon valinnanvaraa
  - Tiedottaminen somekanavilla, kunnan sivuilla, sähköpostitse, infotilaisuuksissa
  - Kyselyt
  - Metsäkävelyt
  - Kommentointimahdollisuuden tarjoaminen ohjelmaluonnoksesta

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Kiitos

 uudenmaanliitto.fi

 [@Uudenmaanliitto](https://twitter.com/Uudenmaanliitto)

 [Uudenmaan liitto](https://www.facebook.com/Uudenmaanliitto)

 [My Uusimaa](https://www.instagram.com/MyUusimaa)